

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē
Istoria**

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XVII. Vt mortuo Alexandro Alexandriae Episcopo, Athanasius ejus
hortatu Episcopatum suscepit. Narratio de eodem Athanasio dum adhuc
puer esset: quòd sacerdos fuerit à semetipso edoctus, & quòd ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

CONSTANTINUS.

τοιέταν ἐναι τὸν κατηγοροῦντα, ἐν τῷ idic A debamus, illum qui accusatus fuerat
εἰς ήμας παρά αὐτῷ διὰ τε Πλίσολῶν καὶ
τῆς πρέσωπον διαλέξεων πεπληρωφορη- ejusmodi esse; cum partim ex iis quae ad
μέροις μή τοιέτον ἐναι εἰς ἐπειδὴ η̄ αὐτοῖς
καὶ συντηλεῖνοις, αἱλὰ συ- nos per literas scripterat, partim ex ejus
ποιημένοις παρά οὐρὺ πειθώμενοις, καὶ
διὰ τὸ γράμματόν πληρωφορούμενοι τὸν
συγκατέστοι. Στὸν Ξεσιαν Βαρεώς φέ- nostrum confirmamus; non quidem tādio
ροτές, αἱλάτην ιωόναν τὸν αἰρέστεως ἀπο- exilio, sed ut suspicionem vitemus hæ-
μηροι εἰ γὰρ καταξιώσῃς τὸν γενν εἰς
προσωπον ἐπαναλαβεῖν ημᾶς, εξεῖδεν αἴτα- mordicus inhærentes: quando & cum
στουμψύχες, αἰκονισθέντας τοῖς παρά οὐρὶν ipsum qui ob ista accusabatur, placuit
κακεμένοις. καὶ στὸ αὐτὸν τὸν ἐτοῦ τέτοις reverentia veltræ humaniter tractare,
οἰκογένειον ἔδοξεν οὐρὺ τῇ οἰκλαβείᾳ φι- & ab exilio revocare. Porro absurdum
λικηπόντεας, καὶ αἰκαλάσθαδες ἀποπον fuerit, cum is qui reus esse videbatur,
δεποκέντες ἐναι υποδυνάμεις αἰακεκλημένες, revocatus sit, seque de illis quae ipsi ob-
καταπολογούμενοις εἰς φοίσιν διεβαλλεῖν μετα- jiciebantur, purgaverit; nos silere, &
ποιηπάνηκαθ ἐσειλῶν τὸν ἔλεγχον argumentum adversus nosmetipſos ul-
καταξιώσατε εὖ, αἰς αρμόζει τῇ φιλοχεισω tro suppeditare. Vos ergo, sicut rever-
ινοῦνται νόμονται, καὶ τὸν θεοφιλέστατον βασι- rentiam vestram Christi amantissimam
καὶ τὸν θεοφιλέστατον βασι- decet, Imperatorem Deo charissimum
καὶ οὐπομῆσαι, καὶ δέοντες ημῶν εγχειρίαι, admonere dignemini, cique preces no-
καὶ τὸν βελόντας τὸν οὐρὺ αρμόζοντα stras offerre, & in nostra causa, ea quae
εἰς οὐρὺ ὥδε μην αὐτοῖς διστέοις τε καὶ θεό- vobis congruant mature decernere.
γῳ μετεπελήσησαν, καὶ ταῖς αὐτῶν εἰκαλ- C Hoc igitur modo Eusebius & Theogonius penitentiam egerunt, & Ecclesias
πατέπελασον.

Κεφ. 12.

CAPUT XVII.

Ut mortuo Alexandro Alexandria Episcopo, Athanasius eis honoratu Episcopatum suscepit. Narratio de eodem Athanasio dum adhuc puer esset: quod sacerdos fuerit a semetipso edictus, & quod carus fuerit Antonius.

Υπὸ δὲ τοῦ τὸν χερόν, μέλλων τὸν
βούν μελάνεοις αἰλέξανδρον αἰλε- D **S**ub idem tempus Alexander Episco-
ξανθας ἐπίσκοπον, διάδοχον αἰτεῖ κα-
τόπει αἴτανάσιον, θέσις αἰπεῖσας εἰς
γῆμαι, εἰς αὐτὸν αἰγαγών την ψῆφον. ἐπει-
το γε αἴτανάσιον φασιν αἴποφυΐεν πέριστη-
γαν, καὶ αὐτοῖς βιαστεῖσι περὶ αἰλέξανδρος,
πεπισκοπήν ποδέας καὶ μαρτυρεῖ αἴπο-
λιας. οὔσης οὐδὲ λέγων οὐκονεῖ οὐκ
μῆταιτα πολεμεῖν η̄ μνασέδα: αἱλά πεώ-
τον οὐρὺ εἰς τὸν μαρτεῖον διδόσκαλον τὸ
αἴδεος αἰτιλίζετο. καὶ δοῦτι παῖδος σωμάντο-
ς, οὓς παῖει παῖς: ἐπέτα καὶ εἰς αὐτὸν,
αἰκει εἰς τὸν τῆς ἐπισκοπῆς διαδοχὴν, πολλῆμεν αἴποφυή χεισάμενον. καὶ οὐδὲν

N n n

auxilio repertus , quemadmodum & A
beato viro qui Episcopatum ei tradidit ,
divinis indicis præmonstratum fuerat ,
non alium quam hunc successorem
ipsius fore . Nam cum is ex hac vita vo-
caretur , & jam morti vicinus esset , Atha-
nasium absentem nominatim vocare
cœpit . Et cum alter ejusdem nominis
qui illic aderat , vocanti respondisset ;
isti quidem nihil dixit , quippe quem
non vocabat . Rursus vero vocare per-
stredit . Cumque id sepius fieret , is qui
quidem qui aderat silentio transmitteba-
tur , designabatur vero is qui aberat .
Quin & Prophetico spiritu beatus Ale-
xander ita locutus est : Effugisse te cre-
dis , Athanasi . Non effugies ; signifi-
cans scilicet eum ad certamen vocari .
Et Apollinarius quidem de Athanasio
ista scribit . Ariani vero asserunt , mor-
tuus Alexandro , tam eos qui ipsi , quam
eos qui Melitio adhærebant , inter se
communicasse : congregatosque ex
Thebaide & ex univerba Ägypto quin-
quaginta quatuor Episcopos , dato sibi
invicem jurejurando statuisse , ut com-
muni luftrago eligeretur is qui Alexan-
drinam Ecclesiam administraturus es-
set : sed septem Episcopos ex eorum
numero , violato jurejurando , præter
reliquorum omnium voluntatem clam
ordinasse Athanasiū : eaque de causā
multos tum ex plebe , tum ex clericis
Ägypti , communionem ejus refugisse .
Ego vero , hunc virum non absque Dei
nutu ad Sacerdotium pervenisse existi-
mo , utpote eloquentia simul & intelli-
gentia pollentem , & ad resistendum
infidisi adversariorum idoneum : cu-
jusmodi virum illa præcipue tempo-
ra requirebant . Fuit certe ad concio-
nes Ecclesiasticas , & ad Sacerdotii
munus obeundum aptissimus , & ab inc-
unte ætate in hujusmodi rebus *avulso*
duxi , ut ita dicam , apparuit . Denique
adhuc impuberit istud ei accidisse fertur .
Publicum ac solenne festum ingenti
pompa quotannis celebrant Alexandri-
ni , eo die quo Petrus ipsorum olim Epi-
scopus Martyrium consummavit . Hunc
igitur diem festum aliquando celebrans
Alexander , qui tunc ipsorum erat Epi-
scopus , peractis missarum solennibus ,
exspectabat eos qui una cum ipso pran-
surerant . Cumque folus esset , oculos
convertit ad mare . Illic visis eminus
pueris , qui in litore ludentes , Episcopi

CONSTANTINUS
οἱ ἀνευρεθεῖς, οἱ καὶ τῷ μακαρεῖσιν αὐτοῖς τῷ
τῷ εἰποτέ πάντας εὑρίσκεται προδεδηλωτοί.
Φείδης δηλώσεται, οὐχ ἔτερος ἐνεργῶς
διδάσκοντος ή τότον ἐκπλήσθηται μὴ γράψει
βίος· ηδη δὲ περὶ απαλλαγῶν τυγχάνει,
αἴθαντον ὄνομας ἢ μὴ παρέντας καὶ
οὓς ὁ παρεὼν ὄμώνωματα ὑπέκουε τῇ χρονίᾳ
τοῦτος μὲν τότον απεσιώπτα, οἱ δὲ πάντα
κατέλαβον· αὗτοι δὲ ἐχεῦτο τῇ κληρού
ταῦτα πολλάκις ἐγνωσθεῖσα, απεσιώπτας μὲν
παρών· ἐδηλεύθετο δὲ ὁ μὴ παρών· κατέ-
φθιντας ἐλέγειν ὁ μακαρεῖσας αἰλέξανδρος·
αἴθαντος τομίζεις ἐκπεφευγόμενοι οὐαὶ
φθύξης· δηλῶν οὓς περὶ τοντούς ἀγάντας
ταῦτα μὲν αἰπολλιδεῖσας γεγνόντες
αἴθαντος· οἱ δὲ δύο τῆς δρεσσούς συνεζητού-
γουσιν, οἱ δὲ λέξανδρες τελευτήσαντο,
ἐκπονάνταν ἀλλήλοις οἱ τὰ διλέξανδρου
μελίτις φροντίδες· συνελθόντες τέ εἰπον
εἰδοῦσι· καὶ τῆς ἀλληλιας αἰγάντης πενήνταν
τεοράσεως ἐπίσκοποι, ἐναμότως συνεζητού-
κοντις Φύφιον αἰρεῖσθαι τὸν ὄφελον αἰτιῶν·
λέξανδρέων ἐπικληπίαν ἐπιτερούσειν· θητού-
κησαντας δὲ ἐπίτεττας τινας τῶν ἐπίσκοπων, πε-
ρὶ τῶν πάσιν γνώμην κλέψαντας
νασίας χρεοτοίσαν· καὶ διὰ τέτοιο πολλεῖται
λαος, καὶ τῶν αὐτῶν τινων αἰγάντων μηδέ
καν, αἴποφυγεῖν τινων περὶ τοῦτον καπονιαν
ἔγων· οἱ περίθομαιτον αὐδῆσαν τέτοιον, οὐαὶ
παρελθέντες ἐπὶ τούς δέχεσθαιντο, λέγοντες
καὶ νοεῖν ικανόν, καὶ περὶ τοῦτον εἰπεῖνται· φέρεται
οἷς μάλιστας καὶ αὐτὸν ἐδίπτοκακος· γράψει
τὸν ἐπικληπταντος ὅστι μάλιστα, καὶ τοῦ
εἶδος ἐπιμιθότας· οὐαὶ τέττας, οὐαὶ τέττας
αἴλισθακτος τοιεττος· φανεῖς μιάλισθα
πρεσβύτερον γενομένων, θεοφαστοῦ ἀπὸ την
βεβηκένται· δημοσεῖν καὶ σφόδρα λα-
πειν παντίγνωμενότεροι οὐαὶ ἀγονιαν αἴλισ-
θρεῖς, τινες ἐπιπονίαν ἡμέραν τοῦ μαζίνειας·
τέττας τέ γενομένες πατέρας αὐτοῖς ἐπίσκοπός τοι
την τέ επιπελῶν αἰλέξανδρος· οὐτετέττας
τιας πηγέμενος, ηδη διηνέλειτερον πληροῦ-
τος είμενε τέ τοις ἀμαρτιών μελλοῖς αἱ δοξαί-
καθί· εἰσιν δὲ τοις διάγων, τέ τοις διαταμιεύσει
ἐπὶ τὴν Σάλαστραν ιδων δέ τοις πόρρων τοῦτον
αἰγαλοὺν πατέρας πατέροντας, καὶ ἐπικλη-

CONSTANTINUS.

μημονθίους καὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας ἔθν, οὐδὲ σοι ἀκίνδυνον ἔωρι τὸν μύμπον, καὶ τῇ θέᾳ, καὶ τοῖς γνωμόφροις ἔχαιρεν ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν ἀτοπρήτων παῖδες καὶ μετακαλεσάμυντο, ἐταράχθησαν μετακαλεσάμυντος ἐν τελεί τῷ κλήρῳ, ἐπέδεξε τοὺς παῖδας καὶ συλλιφθέντας αὐτοὺς ἀχθῆναι κελεύσας, ἐπινεάνετο τίς αὐτοῖς ήν ἡ παῖδα, καὶ τοδαποὶ οἱ Πάτε τάντη λόγῳ καὶ ταράχῃσιν οἱ δὲ, δεῖσαντες, τὰ πεντα ἡγονοῦτο· ἐπιμέναντο δὲ αὐτοὺς τῇ βασινῷ, κατεμελεύσαντες ἐπισκοπον μὴν καὶ δεχηγὸν γνωμάτιον αὐτὸν ἀτανάσιον. Βασινῷ δὲ παῖδες αὐτοὺς παῖδες τῶν ἀμυντῶν παῖδων οὐσέωπι μελώσαντες εἰλέξαντο, τί μὴν αὐτοὺς ἦντο ή ἐτοίσεν οἵτις παιδίοις ἵερεν· τί δὲ αὐτοὶ αἴτεροι ήτοιδάχθησαν· αἰνευρῶν δὲ πάσαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζέξεων ἀχειρῶν ἐτῶν αὐτοῖς Φυλαχθεῖσαν, ἐδοκίμασεν αἷμα τοῖς αὐτοῖς αὐτοῖς ἱεροῖς Βουλευτάμυντο, μη χριῶνται αὐταβατίσαντες τοὺς ἀπάτης ἐν ἀποτολή τῆς θείας χάρειντος αἰτιαθέντας· δὲ αὖτας αὐτοῖς επιλήσουν, αἱ θέμις μηνος τοὺς ἱερωμένους μυσαγωγοῦτας τούτους ἀτανάσιον δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ταῦδες οἱ πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι ἐν τῷ ταῦται επύγχανον, οὗτοί μάρτυρες τῷ Στοί, τοῖς ἑκείσιοις παρεζόκεντες τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἀγαγεῖν ἐφ' ὁμηρίαν· μελούπολι δὲ, ὅμοδιστον καὶ πορευόμενα τὸν ἀτανάσιον εἶχεν διαρκεῖσις, γερουματικοῖς τε καὶ ῥήγοσι φωναῖς, ηδὸν εἰς αὐθέας τελῶν, καὶ τηρῆσαι ἐπισκοπῆς πεῖραν ἐδώκει τοῖς ὄμηλοσι αὐτῷ Σοφοῖς καὶ ἐλλογίμοις αὐτοῖς ἐπεὶ δὲ ἐτελέστησεν αἰτιαθέντος, διαδόκον αὐτὸν καταλαπών, ἐπι μᾶλλον ἐπέδωκεν η τοῖς αὐτοῖς δόξα, Βεβαιουμένη ταῖς οἰκείαις δρεσεῖς, καὶ τῇ μαρτυρίᾳ τοῦ μεγάλου αὐτονόμου μοναχοῦ μετακαλουμένου γη αὐτοῖς ὑπίκουου, καὶ ταῖς πόλεσιν ερδοῖσα· καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας συνίει· καὶ οἱ ἐδόξασε τοῖς θεοῖς, συνεψυχίζεται· καὶ φίλον σὺν πάσιν εἶχεν αὐτὸν, καὶ τὰς

N n i

ejusque adversarios & inimicos averfa- A συναπεμένες ἡ ἀπεχθανομένες αὐτῷ αὐτοῦ est.

Capit. XVIII.

Cap. XVIII.

Quomodo Ariani & Meletiani, Athanasium illum redditum reddiderunt. Deque Eusebio, qualiter Athanasium sollicitavit ut Arium susciperet. Et de voce Consubstantialis, quomodo praeter ceteris omnibus Eusebius Pamphili & Eustathius Antiochenus inter se contenderunt.

Sed celeberrimum eum redditum reddiderunt Arii ac Meletii sectatores: qui cum semper infidias ei struxerint, nunquam tamen jure illum convincere potuerunt. Ac primum quidem Eusebius, scriptis literis eum tentavit ut Arianos susciperet: minatus absque scripto se illum damno affecturum, nisi paruisset. Sed cum ille non cederet, affirmans fulciendos non esse eos, qui ad veritatem interpolandam novam hæresin excogitassent, & Nicæna Synodi sententia excommunicati fuissent, operam dedit Eusebius, ut Imperator ipse Arium susciperet, ac redeundi licentiam ei concederet. Verum qua ratione istud factum sit, dicam paulo pôst. Tunc temporis vero rursus inter se dissidere coepерunt Episcopi, dum vocem Consubstantialis scrupulosius examinarent. Nam alii quidem eos qui vocem istam probarent, impie loqui censebant, quasi filium sine substantia affererent, idemque cum Montano ac Sabellio sentirent. Alii vero, contraria sententia assertores non secus ac Gentiles aversabantur, eisque objiciebant, quod Deorum multitudinem inducerent. In his porro altercationibus præcipue se exercuerunt Eusebius Pamphili, & Eustathius Antiochenus. Nam cum uterque eorum, fateatur filium Dei propriam habere substantiam, perinde tamen quasi se invicem non intelligerent, alter alterum accusabat. Et Eustathius quidem Eusebium insimulabat, quod ea quæ Nicæna decreta fuerant, innovaret. Eusebius vero, ea quidem se approbare dicit: sed Eustathio opinionem exprobavit Sabellii.

Mανσα ἡ ἐνδοξότατην αὐλὴν κατέτινοι οἱ τὰ δρέπαις καὶ μελετίς φενάρες. Αἳ μὲν ἐπιβελύσαντες, ὑδητοῖς δικαίως αὐλὴν ἐλένεν δόξαντες τὰ μεντηράτα δι' ἐπισολῆς ἐπειρεῖν αὐτὸς διορθώσας, δέχεδαι τὰς φενάρες εἰ δὲ ἀπειδήσαντες αὐλὴν ποιήσαν διγεόφως πίπερίς & δὲ σόκη εἶχε, μὴ δεκτὰς εἶναι σιτάρια, τὰς ἐπὶ νεωτερισμῷ τῆς αλικείας αἴρει δύργατας, καὶ τοῦτα τὰς ἐν νησαίᾳ συνειποκρυχθέντας, ἐσπάδαγεν ὅπως αὐτὸς βασιλεὺς τερασθέντας τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ταῦτα τούτα ποιεῖται, σόκη εἰς μακραῖν ἔργων οἱ τὰ τέττα, τάλαι τερερές εαὐλής ἐπιστίγματα σκοποί, ἀκεισολογύμενοι φενάρι τὸ ομητό ονομά: οἱ μὴ γνῶντες τὰς τεττα τερερές εἰσαγόντες, οἱ δὲ μαλισταὶ τὰ Sabellία φρονεῦτας: οἱ δὲ αὐτόλιοι, οἱ ἐλληνισταὶ τὰς ἐπέρρυτας δέξειτον, οἱ πολυτείας εἰσάγοντες διεβαλλον κατέβαντα. Τὰ δὲ μαλισταὶ τὰ τοιαῦτα, θετάντες οἱ ταμφίλοι, καὶ δισάτιτροι οἱ αποχέντες αἱμόφότεροι μὲν γνῶντες τὰς ιωσάνσας εἶναι ὀμολόγουν ὕστερον μητέλλων μητέλλωντες, αἱλλήλοις διεβαλλον καὶ δισάτιτροι μὲν ἐπηγιάτοι τὸν διορθωτὸν τὰς ἐν νησαίᾳ δόξαντα φενάρις δύργατα κακοτομεῦται: οἱ δὲ, ταῦτα μὲν εἰσαγόντες φησίν δισάτιτροι δὲ τὰς Sabellίας φενάρις δόξαν.